No. 3089 | Zaterdag 16 September 1939 | UTRECHT | 56ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt elke Woensdag en Zaterdag
Abonnementsprijs voor het gebiedsdeel
fl. 2.— per kwartaal bij vooruitbetaling.

Redactie: St. Elisabeth's Gasthuis Tel. 1292
Administratie: St. Thomas-college Tel. 1550
Uitgever: W. J. A. Donders.
Drukkerij van het Vicariaat.

Voor het Buitenland fl. 10.— per jaar
Afzonderlijke nummers fl. 0,10

DE KANSEN VAN DUITSLAND

We hebben in de laatste weken al enkele malen een overzicht gegeven van werken uit de laatste tijd over de oorlogskansen.

Vandaag kunnen we een beurt geven aan de oorlogskansen van Duitsland.

Medio Augustus verscheen bij Victor Gollancz Ltd. te Londen het boekje „Germany's War Chances — Duitslands oorlogskansen", hetwelk een vertaling is van het al door heel Europa besproken werk van dr. Ivan Lajos, assistent-professor in het constitutioneel staatsrecht aan de St. Elizabeth-universiteit van Pécs, in Hongarije. Dit inhoudrijke en hoogst actuele boekje, waarvan we door middel van „De Tijd" kennis namen, schijnt in Engeland en Amerika reeds minstens eenzelfde grote sensatie te hebben verwekt als in Hongarije, waar begin Juli het origineel uitkwam en daar op slag furore maakte. Deze Engelse vertaling, ook uiterlijk keurig verzorgd, had namelijk nog vóór haar verschijnen haar tweede oplage reeds „uitverkocht" gezien!

In Hongarije werd er in Juli blijkbaar over niets anders gesproken, zodat de éne druk van het boekje op de andere volgde.

Hoewel, met het oog op een aanstaand bezoek van Hitler verwacht had kunnen worden, dat de Hongaarse regering zich met de verkoop zou bemoeien, gebeurde dit eerst nadat de Duitse gezant te Boedapest, al of niet in opdracht van de autoriteiten in Berlijn, begon aan te dringen op een verbod van het voor Duitsland niet zo vleiend geschrift. Maar toen tenslotte zulk een maatregel te Boedapest toch genomen werd, waren er al zóvele exemplaren van het boekje verkocht, dat men aannemen mag, dat vrijwel het gehele Hongaarse volk thans met de inhoud ervan vertrouwd is.

Zoals de titel aangeeft, handelt het boekje over de kansen van Duitsland in een oorlog, en de stof is verdeeld over 10 hoofdstukken:

De Duitse plannen, als oorspronkelijk vooropgezet in („Mein Kampf" — Duitslands kansen (in het Oosten als in het Westen) bij de zgn. Blitzkrieg — de hachelijke problemen der Duitse voedselvoorziening in tijd van oorlog — de beperkte mogelijkheden van de Duitse bewapeningsindustrie bij een eventuële oorlog aan twee fronten — de oplossing van het voor Duitsland misschien wel meest gewichtige, probleem eener voorziening van de Duitse luchteskaders en de gemotoriseerde legers van olie en benzine — het dreigend tekort aan grondstoffen, wegens onvoldoende gebleken reserves, ten gevolge van gemis aan voldoende buitenlandse credieten en vreemde valuta — wat in oorlogstijd in het Duitse Rijk de gevolgen dreigen te worden van de precaire financiële toestand, zoals die daar heden is — wat dr. Brinkmann, die als opvolger van dr. Schacht voor korte tijd in de directie van de Reichsbank optrad (uit welke functie hij wegens „zenuw-overspanning" naar een rustoord verdween) op het einde van Februari 1939 op een zeer besloten bijeenkomst van grote zakenlieden te Keulen als strikt vertrouwelijk mededeelde — de eventuele houding van Amerika in de toekomstige oorlog — en, last not least, een critische en goed gedocumenteerde psychologische beschouwing van den schrijver over het moreel en de innerlijke stemming van de huidige Duitse volksmassa, zoals die uit een nauwgezette ontleding van recente officiële Duitse gegevens onthuld werd; uit welke beschouwing blijkt, dat het Duitse volk in zijn overweldigend grote meerderheid tegenover een opnieuw dreigende oorlog beslist afkerig, zo niet vijandig zou staan.

Het schijnt de bedoeling geweest te zijn van Dr. Lajos, om met dit boekje aan de Hongaren een tegengif te geven tegen de grootscheepse Duitse propaganda, die al meer dan een jaar in Hongarije gevoerd wordt.

En hierin is hij zeker geslaagd.

De pakkende en strict verantwoorde bewijsvoering is vrijwel uitsluitend opgebouwd op de basis van een nauwkeurige compilatie van overvloedige gegevens en oordeelvellingen uit de officieel geachte Duitse pers.

Hij geeft excerpten uit redevoeringen van den Führer en diens voornaamste ministers of partijleiders, tal van aanhalingen uit Duitse rijksdecreten, ministeriële verordeningen of ambtelijke beschikkingen, staatsdocumenten, militaire vakbladen, technische tijdschriften en diverse publicaties van militair-wetenschappelijke aard. Bovendien wijst de schrijver er zijn medeburgers op, dat „de Hongaren vrienden zijn en ook moeten blijven van Duitsland" — hoewel hij er toch de reserve aan toevoegt: „maar Duitslands slaven willen wij niet zijn."

Over de zgn. Blitzkrieg komt schrijver tot de pertinente conclusie, dat „Duitsland niet kan winnen".

Hij hecht veel waarde aan het uitvoerig beredeneerd oordeel van den Duitsen majoor Karl Spalcke in de „Kriegswirtschaftliche Jahresberichte" van 1936.

Maar deze majoor ging nog van de mogelijkheid uit, omtrent de staat van het Russische leger en de paraatheid van de Sovjet-Unie, om met name op de strategische punten van Europa's Oostelijke grenzen effectieve hulp, zowel met legers als met oorlogsmateriaal, te bieden aan door Duitsland aangevallen staten.

Wel gaat Lajos mening nog op, omtrent de mislukking van een „Blitzkrieg" in het Westen. Frankrijk beschikt thans, vergeleken met de toestand in 1914, over beslissende voordelen, waaronder de sterk-defensieve kwaliteit van de Maginot-linie, als zodanig óók door Duitse deskundigen erkend, nog niet eens de voornaamste voorsprong is. „Getallen", zegt Ludendorff in „Der Totale Krieg" (1936) hebben vaak beslissende betekenis voor het verloop van een oorlog." Waarop dr. Lajos, aan de hand van een grote verscheidenheid van Duitse statistische gegevens, tot de verreweg superieure getalsterkte van 't huidige Franse leger met geoefende soldaten concludeert — respectievelijk anderhalf millioen sedert 1934 getrainde Duitse soldaten, tegenover vijf millioen Fransen met tweejarige dienstplicht-ervaring. „En dan staat het nog te bezien, bij de grote schaarste aan Duitse beroepsonderofficieren, hoe 't Duitse officieren corps tenslotte zal komen te staan, in tijd van oorlog, tegenover de uit de Nazi-rangen voortgekomen millioenen onvoldoend gedrilde infanterie-soldaten..."

Wat het probleem der Duitse voedselvoorziening in oorlogstijd betreft, hier bespreekt dr. Lajos systematisch het pijnlijke vraagstuk der voedselvoorziening in vredestijd van de toen reeds „krap-gehouden" Duitse burgerbevolking. Daarbij heeft de ál te snelle gebiedsuitbreiding van het Duitse Rijk nog sommige eigenaardige en eensdeels gewestelijke voedselproblemen doen acuut worden, zoals die van de slechte toestand in het landbouwbedrijf (hier en daar) wegens toenemend gebrek aan de nodige boeren-arbeidskrachten, die naar de oorlogsindustrie werden overgeheveld. Zelfs in de oude, welvarende gewesten van het voormalige Tsjecho-Slowakije is de voedselopbrengst er merkbaar op achteruit gegaan in 1939.

Waar de schrijver het heeft, over de beperkte mogelijkheden der Duitse bewapeningsindustrie, betoogt hij eerst op welk een „duizelingwekkend hoog punt" van effiency de Duitse wapenindustrie thans staat, maar citeert meteen een tal van waarschuwende Duitse stemmen, die vrezen, dat de kwaliteit van deze zo hoog-opgedreven productie al lang merkbaar daalt, terwijl bovendien de werklust van Duitse arbeiders en hun gezondheid al sedert maanden het voorwerp zijn van tal van officiële rapporten, die verre van gunstig zijn voor de toekomst.

Overigens worden de klachten over aan Roemenië en Bulgarije geleverd oorlogsmateriaal thans overtroffen door die uit Turkije en Griekenland. Berichten over het spoedig onbruikbaar worden van de nieuwste Duitse onderzeeërs, werden in de eerste dagen van dit jaar overal nog vrij sceptisch ontvangen. Maar de Turkse bladen, en in het bijzonder de „Tan" van 1 Maart '39, hebben sindsdien op dat punt al héél interessante informaties gepubliceerd. Waaruit blijkt, dat de zes door Krupp aan Turkije geleverde vaartuigen reeds na enkele weken uit de vaart genomen moesten worden, omdat ze „gevaarlijk werden." De reparatiekosten, bijvoorbeeld, van de „Bajrakli", die 118.000 Turkse ponden had gekost, bedroegen niet minder dan 80.000 T.P., hoewel het schip „ook daarna nog maar een paar maanden dienst kon doen." Twee andere, de „Efes" en de „Sur", moesten driemaal voor grote reparatie naar de werven terugkomen en konden daarna nauwelijks „voor periodes van vijftien dagen bruikbaar gemaakt worden." De Turkse minister van Economie ontsloeg in zijn verontwaardiging onmiddellijk zeven van de veertien leden der technische advies-commissie bij de Marinebank en riep daarna meteen de 24 jonge Turkse technische studenten, die een studiereis door Duitse fabrieken maakten, naar huis terug.

Wat den lezer van Duitslands oorlogskansen" echter wel het meest zal interesseren, is het „vertrouwelijk rapport" van dr. Brinkmann, toenmaals nog vice-directeur van de Duitse Reichsbank, welk rapport hij uitbracht in besloten kring voor een groep grootindustriële en financiers te Keulen. Toen op 18 Maart van dit jaar een summier verslag ervan werd gegeven door de Franse „Agence Economique et Financière", vroeg iemand in de „Temps" van enige dagen later naar de authenticiteit van genoemd verslag. Deze werd toegewezen in dit Franse grote blad — hetwelk, evenals bovengenoemde Agence Economique etc., onder-invloed van de Frans-Duitse belangengemeenschap der „Société métallurgique" heet te staan — aan een zegsman uit Lotharingen, die op genoemde bijeenkomst tegenwoordig was. Dr. Lajos waarschuwt, dat sommige cijfers misschien niet nauwkeurig genoeg zijn opgenomen, maar dat genoemd verslag toch als een authentiek document betreffende Duitslands economische en financiële positie (begin 1939) moet beschouwd worden. Saamgevat komt dr. Brinkmann's mededeling hierop neer:

De drie zuilen, waarop onze nationale staathuishoudkunde rust, zijn arbeid, grondstoffen en kapitaal. In ons land zijn alle drie krachteloos geworden. Onze enorme regeringsplannen, van algehele herbewapening tot de constructie van een vestingenlinie in 't Westen, van auto-strada tot economische ondernemingen van het Rijk, hebben zulk een vraag naar arbeidskrachten geschapen, dat deze uit het voorradige mensenmateriaal van Duitsland niet voldaan kan worden. Een eerste aanduiding hiervan was een noodoproep voor geschoolde metaalarbeiders. Toen hebben we onze hoop geplaatst in het opleiden van arbeiders uit andere bedrijven, waarna we begonnen met ook werklieden van tussen de 50 en 60 jaar op te leiden. Nog weer later namen we de jongmaatjes en tenslotte elk soort van arbeiders die we maar konden vinden, om het programma (der vier jaren) te kunnen uitvoeren. Het resultaat werd: eerstens een neerslag in de kwaliteit onzer productie, verder een belangrijke stijging in de productiekosten en grote verschillen in de loonstandaard, welke een ondraaglijke sociale spanning onder de arbeiders teweeg riepen; tenslotte een vlucht van de landelijke bevolking naar onze fabriekssteden, met fatale gevolgen voor onze landbouw-productie...

Dit alles wordt dan systematisch door dr. Brinkmann, met frappante voorbeelden aangetoond, waarna hij wijst op de té snelle verbruiking van grondstoffen, waardoor eveneens de kwaliteit der productie wordt benadeeld. „Wij betalen voor de fabricage van één kannon thans zoveel, als we onder normale omstandigheden zouden betalen voor tien stuks", is één van zijn gezegden. Aan de hand van statistische gegevens over het nationale inkomen van de Duitse staat — de schatkist is leeg, roept hij uit — toont hij aan, hoe précair de financiële positie van Groot-Duitsland begin 1939 geworden was en dat men gedwongen is te keren tot „een economische politiek, vermindering van de schaal en het tempo der regeringsbedrijvigheid en het vaststellen van een definitief en duurzaam program, hetwelk in verhouding staat tot onze financiële en economische mogelijkheden, Duitsland de vruchten kan rapen van de grote successen, door den Führer behaald met de inlijving van Oostenrijk en Sudetenland (zoals dat nog was begin Febr. '39)."

De Nazis zullen op dit vernietigend rapport van Dr. Brinkmann zeggen, dat deze man naar een rustoord verdween.

Maar wanneer het in dit geval ook waar, waar zou zijn, dat kinderen en gekken de waarheid vertellen, dan zou men geneigd zijn te concluderen dat de Duitse kolos lemen voeten heeft.

Of echter een kolos werkelijk lemen voeten heeft, blijkt tenslotte pas op de proef; of liever: eerst dan komt aan de dag, hoever een kolos op zijn lemen voeten kan lopen, en hoever niet.

En op deze proef zullen we dus in de komende maanden moeten wachten.

ALGEMEEN POLITIEK OVERZICHT

Spaarzaam, zeer spaarzaam zijn de Fransen met hun legerbulletins, zowel wat aantal als wat inhoud betreft. Maar juist hierdoor krijgt het Franse opperbevel een meer vertrouwen wekkende indruk als de Duitse legerleiding, welke een week geleden reeds de mededeling deed dat Warschau gevallen was, terwijl de stad nog steeds in handen van de Polen is.

Toch is de druk van het Franse leger op de Siegfriedlinie niet gering. De Franse troepen staan geheel op Duitse grond en Saarbrucken is ontruimd door de Duitsers en de toegang tot de mijnen van dit erts- en kolenrijke gebied is onmogelijk geworden. Een groot tegenoffensief van de Duitsers in de afgelopen week is mislukt en begrijpelijk met grote verliezen.

Intussen is de herfst ingetreden met de zware regens en de operaties worden in het Westen als in het Oosten bemoeilijkt. Vooral Polen schijnt van Generaal Modder te profiteren. De Duitse gemechaniseerde troepen konnen het in de Poolse modder niet bolwerken en op sommige punten hebben de Polen er van geprofiteerd. De stad Lodz is door hen weer heroverd en dit wil heel wat zeggen, n.l. dat het Poolse leger door de Duitse linies heen gebroken is.

De grote veldslag in centraal Polen, waarover de Duitsers deze week spraken, is zeker geen eclatante overwinning geworden voor de opperste Kriegsherr Hitler. Gdynia is eindelijk na van het begin van de oorlog ingesloten te zijn geweest, gevallen. Maar Warschau is nog steeds in Poolse handen en zal vermoedelijk nog niet zo heel spoedig vallen.

Hoe meer de strijd natuurlijk tegenvalt, des te meer kans is er dat de oorlog met grotere wreedheid wordt gevoerd. Zo beweren de Duitsers dat de Polen franctireursmethodes er op na houden en hebben ze al gezegd, dat alle plaatsen en dorpen, welke erop betrapt worden met de grond gelijk gemaakt worden. Maar ook zonder motief schijnen de Duitsers de internationale wetten te overtreden. De Amerikaanse gezant tenminste heeft, evenals de Polen zelf ernstige klachten over het bombarderen door de Duitsers van open steden. Engeland heeft bij monde van Lord Halifax aan Duitsland zijn waarschuwende stem doen horen.

De zeeoorlog heeft zich tot nu toe beperkt tot de duikboten, die Engelse handelsschepen in de grond boorden. Op het totaal der Engelse handelsvloot van 9000 schepen bedraagt het aantal nog geen 25. Men is in Engeland van mening, dat men echter aan deze duikbotenoorlog spoedig een einde zal gemaakt hebben, daar het aantal Duitse duikboten niet groter is dan 60.

Behalve de maatregel die Engeland daartegen denkt te nemen, komt de vraag, wat voor waarde het materiaal der Duitse duikboot heeft; waarop men een antwoord vinden kan in het artikel wat we elders in dit blad gepubliceerd hebben over de kansen van Duitsland.

De grootste aandacht heeft bij alle oorlogvoerende mogendheden, zowel Duitsland als Engeland de mobilisatie van het Russische leger; niet alleen aan de Poolse grens, maar ook tegenover Finland en Roumenië en wel tot een cijfer van 4 millioen man.

De wereld kan met Rusland nog voor de grootste verrassingen te staan komen. En het zou ons nog niet verwonderen, wanneer binnen afzienbare tijd een niet-nazi Duitsland met Polen, Engeland, Frankrijk, enz., gemeenschappelijk zullen moeten optrekken tegen een Europa overweldigend Bolsjewisme.

In de redevoeringen die van de zijde der Entente in deze oorlogsweken zijn gehouden, heeft onze lezer natuurlijk reeds lang opgemerkt, dat men in deze oorlog een onderscheid maakt tussen „goed Duitsland" en het „Duitsland van het Hitlerregiem", waarbij men vanzelfsprekend verstaan moet, dat het Duitsland van het Hitlerregiem een slecht Duitsland is. „Goed" betekent in dit verband dan: „zich lenend voor een vreedzame samenleving met de overige volken in Europa, door eerbiediging van andersmans rechten en behoeften en door samenwerking. „Slecht" betekent het tegendeel daarvan: strevend naar overheersing, onder aanwending van systematische intimidatie en van geweld.

Dit onderscheid is niet van de eerste week van de oorlog, maar het was reeds in discussie, in de laatste jaren en wel vooral in Frankrijk.

De groep, welke de stelling verdedigde, dat wel degelijk onderscheid gemaakt moest worden, tussen het nationaal-socialisme en het Duitse volk als zodanig, was zeker aanvankelijk zeer talrijk. Haar aanhangers telde zij vooral onder de linkse groepen, met name de sociaal-democraten en diegenen, die de toenaderingspolitiek van wijlen Briand steunden. Het democratische Duitsland, het Duitsland van Stresemann, had in hun ogen het bewijs geleverd, dat het Duitse volk wel degelijk in staat was een „goed", een „Europees-gezind" Duitsland te vormen, doch de Franse nationalisten hadden het geboycot.

De in deze Franse kringen chronisch voorspelde interne Duitse verzetbeweging tegen het Hitleriaanse depotisme bleef echter steeds uit, en de omvang, waarin de Duitse volksmassa's zich achter den Führer-Kanzler schaarden en zijn methoden accepteerden, bleek toch groter en algemener, dan men had gedacht. Zodat de onderhandelingsidee op de duur nog al wat van haar aanhangers verloren had.

Maar momenteel blijkt het toch, dat deze richting de eindstrijd heeft gewonnen en dat thans het vraagstuk der verhoudingen tot Duitsland zo goed als uitsluitend bekeken wordt onder de anti-fascistische, dus ideologische gezichtshoek, dus niet op de eerste plaats uit de gezichtshoek der zuiver nationale belangen.

Chamberlain heeft het met ronde woorden en verschillende malen gezegd:

Deze oorlog moet er primair op gericht zijn de ineenstorting van het nationaal-socialisme te bewerkstelligen. Zij moet zelfs niet verder gaan ,want na de ineenstorting van het nationaal-socialistisch regiem zou de weg vrij zijn in Duitsland voor een goed, een democratisch regiem. Europees-gezind en waarmede vreedzaam samen is te werken: het „goede" Duitsland.

Deze oorlog is een strijd tegen het regiem, m.a.w. zou het doel van de oorlogvoering als bereikt moeten worden beschouwd met de val van het regiem, niet eerder maar ook niet later, waarop dan onderhandelingen zouden moeten worden geopend, waaruit het democratisch, Europees-gezind Duitsland te voorschijn behoort te komen.

Grote propaganda is in de laatste jaren voor deze theorie ook gevoerd door al de emigranten uit Duitsland, arische, zowel als niet-arische, die nog de hoop hebben opgegeven eens te kunnen terugkeren naar hun vroeger vaderland, dat zij vaak, zoals zij het in hun herinnering dragen, toch eigenlijk wel voor superieur houden aan het land, welks gastvrijheid zij genieten.

En nu de andere richting.

Deze groep hechtte geen geloof aan de mogelijkheid van een „goed Duitsland", waarmede een duurzame, min of meer idyllische Europese samenwerking mogelijk zou zijn. Zij maakte geen onderscheid tussen het nationaal-socialistisch regiem en het Duitse volk, dat weliswaar door fanatieke, demagogische en barbaarse leiders wordt bedrogen" — anti-fascistische lezing — doch dat ook de vriend van anderen zou kunnen zijn. Het nationaal-socialisme is voor haar een typische verschijningsvorm van de „Duitse ziel", die zich voordien op soortgelijke „anti-Europese" wijze reeds gemanifesteerd had onder Bismarck rond de zeventiger jaren en onder Wilhelm in de jaren onmiddellijk voorafgaand aan 1914.

Er was echter nog een derde groep, die uitging van de nuchtere constatatie, dat Duitsland er in Europa is zoals 't is, en niet is weg te werken, en dat ook na een nieuwe Europese oorlog, met dit Duitsland een „modus vivendi" zou moeten worden gevonden. „Laten wij van onze kant het redelijke in het werk stellen een „modus vivendi" te vinden zonder nieuwe Europese oorlog" was hun opinie. „Dit mag ons niet beletten zo sterk mogelijk te zijn. Onze sterkte kan slechts bevorderen, dat onze redelijkheid bij Duitsland gehoor vindt."

Thans zal deze strijd om de theorie wel zijn beslecht, nu allen voor de werkelijkheid van een oorlog staan, welke volgens de uitdrukkelijke mededeling van de leiders, hierop is gericht, om het Nationaal Socialisme van de wereld uit te bannen.

NAAR DE NIEUWE GEMEENSCHAP.

De druiven van Kanaän.

Zij keerden weer, en welgemoed:
De tros woog in hun hand.
Het teken van het Heilig Bloed
Spelt steeds 't Beloofde Land.

NEDERLAND.

MENDELSSOHN EN DE NEGEN MANNEN.

De débâcle van de firma Mendelssohn geeft de Chr.-Hist. „Nederlander" aanleiding tot de volgende beschouwing:

„De vraag dringt zich dan ook op of het op de duur toelaatbaar is, dat dergelijke volkomen ongecontroleerde ondernemingen, die tot generlei publiciteit verplicht zijn, maar losgelaten worden op de geldmarkten om daar hun — misschien verderfelijke — invloed, die zich niet laat begrenzen tot het strikt economisch-financiële terrein, maar die tevens politieke constellaties en groeperingen kan beroeren en in laatste instantie een factor in de beantwoording van de vraag oorlog of vrede kan worden.

Dergelijke invloeds-mogelijkheden in handen van een volstrekt gesloten firma kunnen grote gevaren met zich brengen.

Zeker, wij weten, dat er in ons land firma's zijn, ook in het bankwezen, waarvan de firmanten gedragen worden door het diepe besef, dat zij een vertrouwensfunctie in de gemeenschap te vervullen hebben gekregen. En een zodanig besef is ten slotte meer waard dan een verplichting tot het publiceren van jaarcijfers e.d.

Maar wij staan voor het feit — de affaire Mendelssohn bewijst het eens te meer — dat deze hoge opvatting van het bankiersberoep niet meer algemeen leeft.

Dit geconstateerd zijnde, schijnt het de — moeilijke — plicht van den wetgever in te grijpen ter bescherming van de belangen der gemeenschap.

Een tweede feit, dat geconstateerd moet worden is dit, dat belangrijke financiële instellingen blijkbaar zonder aarzelen en op wel zeer ruime schaal met de firma Mendelssohn hebben gehandeld.

De Nederlandse Handel-Maatschappij verschijnt met een vordering van niet minder dan c.a. dertig millioen. Een vordering, die dan wel geheel gedekt heet te zijn, maar die toch blijkbaar aan de insiders, die de Beurs bezoeken, zo weinig vertrouwen inboezemt, dat — ondanks vrijwel zeker geboden koerssteun — de koers een tiental punten terugliep.

Ziet men verder de Nederlandse Bank een vordering van ca. veertien millioen indienen, de fa. Pierson & Co. een van drie en een half- en de Amsterdamse Bank een van c.a. drie millioen, dan rijst toch de vraag of zij, die aan deze bedrijven leiding geven, dan nimmer iets vernomen hebben van de bezwaren, waaraan ons blad reeds in 1936 uiting gaf. Was dit immers wel het geval geweest, dan had men toch wat meer voorzichtigheid bij transacties met de firma Mendelssohn moeten en mogen verwachten. Uit de kringen van het particuliere bedrijfsleven wordt in de laatste jaren veelal gewaarschuwd tegen een financiële politiek van de Overheid, die lichtvaardig verplichtingen op zich zou nemen en niet volgens de solide regels uit het verleden zou willen handelen. Men herinnere zich slechts de bekende brief van de z.g. negen mannen.

De vraag schijnt gewettigd of niet de débâcle van het huis Mendelssohn een deel dezer critici vermaant tot zichzelve in te keren en de door hen zo warm verdedigde financierings-methode van de zuinige huismoeders allereerst in eigen omgeving toe te passen alvorens als propagandist daarvan naar buiten te treden.

Want de staatsfinanciën, die — wie ook aan het bewind is — in de openbaarheid worden behandeld, schijnen somtijds — n'en déplaise de „nieuwe economie" — aan minder gevaren blootgesteld dan de financiën van in theorie op andere basis geleide particuliere instellingen."

HET GESLACHT ORANJE.

Het weekblad Herstel geeft een uiteenzetting over de titels die in ons Vorstenhuis gevoerd werden:

Dit betekent dus, dat de naam prins of prinses van Oranje-Nassau ook bewaard blijft voor de kinderen uit het stamhuis Oranje-Nassau-Mecklenburg-Lippe Biesterfeld. Overdrachtelijk kan dus zo gesproken worden van Oranje-telgen.

Zoals ook onze Koningin overdrachtelijk nazaat van den eersten prins van Oranje wordt genoemd. Want onze Koningin stamt niet af van een van de vijftien kinderen van Oranje, maar van Jan Willem Friso, graaf van Nassau. Diens grootmoeder was een dochter van Frederik Hendrik, die op zijn beurt het vijftiende kind van Oranje was uit zijn vierde huwelijk. Deze Friso erfde de prinsentitel van Oranje van Stadhouder Willem III, laatsten rechtstreekse afstammeling van prins Willem I.

Deze, de Zwijger dus, werd slachtoffer van een moordaanslag (hij was volgens de zede van die tijd, die zoiets toeliet, door Filips II vogelvrij verklaard wegens opstand) en overleed in 1584. Oranje's oudste zoon, die ook Philips heette en katholiek was, erfde de prinsentitel. Philips stierf echter in 1618 kinderloos en zo kwam de titel in de protestantse tak. Graaf Maurits, zevende kind van den Zwijger, erfde de titel. Ook hij had geen kinderen, die de titel konden erven. Deze ging dus over op zijn broer Frederik Hendrik, op diens zoon en kleinzoon Willem II en Willem III. Deze laatste stierf in 1702. Nog geen eeuw hebben de afstammelingen van den prins van Oranje dus diens titel gedragen. Hij ging over in de Friese tak van de familie, waarvan Prins Willem VI in 1813 onze eerste koning Willem werd. Deze bepaalde, dat de troonopvolger de titel prins van Oranje dragen zou. Dit is ook geschied met de koningen Willem II, Willem III en diens zoon Willem, overleden te Parijs in 1879 op bijna veertigjarige leeftijd. Koning Willem III, de vader van onze Koningin was de laatste mannelijke Oranje.

Onze Koningin heeft evenmin als prinses Juliana de titel „prinses van Oranje" gevoerd. De Grondwet behoudt deze immers voor aan den oudsten zoon van de(n) regerende(n) vorst(in). Een prinses kan hem dus nimmer dragen.

Zo zal men de namen van onze prinsen en prinsessen beter begrijpen. Dat uit dynastieke en historische overwegingen het Oranje in aller naam althans bewaard bleef, is verklaarbaar door de herinneringen, welke deze naam van Oranje-Nassau wekt.

CURACAO.

BARTHOLEMEUS ZALAS MERCEDARIER.

Onder de vele ordes en congregaties, die er in de loop der tijden zijn opgericht, is er ook één met het speciale doel om mensen, die in gevangenschap verkeren of die tot anderen in een niet onafhankelijke maatschappelijke positie staan, te helpen in hun geestelijke en tijdelijke belangen.

Deze orde toegewijd aan de H. Maagd en genoemd de orde van de paters Mercedariers, werd opgericht in de Middeleeuwen, toen vele christenen in handen der Turken vielen. Later zochten de paters van die orde ook vooral werk in de streken hier, waar immers heel velen in een absoluut afhankelijke positie waren.

We zien ook verschillenden van die Paters Curaçao en Aruba aandoen.

Het schijnt, dat zij zich er maar tijdelijk hebben gevestigd, dat zij dus Curaçao slechts op een rondreis aandoen.

Zo zien we, dat een zekere Pater Bartholemeus Zalas hier doopt van 21 November 1744 tot 17 Januari 1755. Nog niet eens een drie volle maanden.

Maar in deze korte spanne tijds moet er geweldig gewerkt zijn door die man. De doopboeken vertellen ons, dat hij een kleine duizend mensen doopte in die korte tijd.

Alle doopsels staan keurig genoteerd. (Naar wij menen, niet met eigen hand geschreven, maar nageschreven door een opvolger). Telkens vermeldt hij de maatschappelijke positie. Welnu, onder die duizend mensen zijn de vrijen wel heel weinig in aantal. Ook het aantal door de wet erkende huwelijken is zeer, zeer laag; maar dit komt, daar het gouvernement niet genegen was tot erkenning. We zien ook vermeld de familie, etc., waaronder de persoon viel. Zo staan vermeld de families Penso, Maduro, Ellis, Cardoze, Curiel, van Uytrecht, etc. etc. Verder wordt soms apart vermeld, dat de persoon staat onder de Compagnie, de West Indische Compagnie dus, of soms ook als behorend tot de gouverneur.

De namen bieden zulk een grote verscheidenheid, dat men er wel uit kan opmaken, dat vrijwel alle groepen op Curaçao toestonden dat deze mensen gedoopt werden, of althans zich er weinig aangelegen lieten liggen en het niet beletten.

Het schijnt dat pater Zalas hen allen zelf gedoopt heeft. Wel komt er op 24 en 25 Nov. als peter, een andere pater Mercedarier met name Emannuel del Villax, maar we zien deze pater niet dopen.

Het ging maar niet aan om deze mensen te dopen en ze verder zonder geestelijke zorg achter te laten. Bij zijn vertrek van Curaçao laat pater Zalas, dan ook 'n priester op het eiland achter, n.l. Salvator de Guebaxra, die tekent als „Apostolisch missionaris" die dus een opdracht schijnt gekregen te hebben van een bisschop. Misschien van de bisschop van Caracas, waaronder Curaçao nog altijd viel. Tenminste uit het verder verloop der geschiedenis zien we dat deze priester bekend is bij de bisschop van Caracas.

Twee eeuwen geleden is dit alles geschied en we kunnen zeggen, dat dit werk door God gezegend is. Menselijk kan men bang zijn en vragen hoe is het mogelijk in nog geen drie maanden een duizend mensen zodanig te onderrichten, dat zij weten wat het doopsel betekent. Men dient echter niet uit het oog te verliezen, dat deze mensen en in het land waar ze vandaan kwamen en op Curaçao herhaaldelijk zijn aangesproken door deze priesters. Altijd waren er priesters op Curaçao, die juist deze mensen hun beste krachten wijdden.

Zij wisten, dat God Zoon stierf voor alle mensen en daarom wat menselijk mogelijk was hebben zij voor hen gedaan. Ja, bovenmenselijk hard moeten zij gewerkt hebben.

Niemand kan ons zeggen, hoe die Pater Zalas er uit zag, noch weten we nog precies, waar hij vandaan kwam, noch waarheen hij ging. Maar hij moet in die drie maanden, dat hij hier was wel een volksbeweging hebben verwekt.

Jammer, dat we nog weinig van hem weten.

S.S. „ROTTERDAM".

Bovengenoemd schip zal Zondag 17 September a.s. te 6 uur v.m. met 300 toeristen aan boord in de Caracasbaai arriveren en diezelfde dag 3 uur n.m. naar New York vertrekken, waar het vijf dagen later moet aankomen.

PRIJSOPDRIJVING.

In het blad van Donderdagavond wijst de Beurs & Nieuwsber. zeer terecht op het toenemende euvel der prijsopdrijving op Curaçao en noemt wel heel speciaal de suiker. Maar het is de suiker niet alleen.

In de eerste dagen van de oorlog, toen men nog niet van een euvel spreken kon, was ons Bestuur met een prijzenswaardige spoed aanstonds klaar, om een regeringsinstantie in het leven te roepen, welke prijsregelend op kon treden.

En we vallen de redactie gaarne bij, waar deze schrijft: „Het komt ons voor, dat deze commissie thans dient op te treden".

We vernamen intussen dat ook ons Bestuur deze mening is toegedaan en reeds Donderdagmorgen betreffende besluit tot deze inwerkingtreding het Gouvernementshuis verlaten heeft.

Ook wijst het blad o.i. zeer terecht op het gevaar wat er dreigt, dat door het stopzetten der nieuwbouw wegens duurte der materialen, de krotten weer fantastische prijzen zullen gaan opbrengen. Daarom vraagt het blad of nu de huurprijzen niet van boven af zullen geregeld moeten worden?

CRISISMAATREGELEN.

Verschenen zijn:

BESCHIKKING van de 6de September 1939 no. 5710, ter uitvoering van de artikelen 3 en 5 van het Besluit van de 2de September 1939 (P. B. 1939 no. 80), regelende het verbod van uitvoer van levensmiddelen, grondstoffen van levensmiddelen en huishoudelijke artikelen, in Curaçao aanwezig.

BESLUIT van de 11de September 1939, houdende verbod voor zeilvaartuigen van vreemde nationaliteit om zich, zonder schriftelijke vergunning in de baaien en territoriale wateren van Curaçao op te houden.

BESLUIT van de 11de September 1939, tot wijziging van het Besluit van de 30ste Augustus 1939 (P. B. 1939 No. 72) houdende regelen omtrent vordering, van goederen ten hoeve van de volkhuishouding en/of landsverdediging.

BESLUIT van de 11de September 1939 houdende aanvulling van de Verordening van de 6de October 1930 (P. B. 1930 No. 72), betreffende toezicht op de bewegingen van vaartuigen in de havens en baaien en in de territoriale wateren van het gebiedsdeel Curaçao.

BRIEVEN NAAR NEDERL. INDIE.

De Directeur van het Postkantoor deelt ons mede, dat thans de mogelijkheid bestaat om brieven naar Nederlands Oost Indië per Trans Pacific Service (via San Francisco) te verzenden.

Het luchtrecht **boven het gewone porto** is bepaald op ƒ 1.— per 5 gram of gedeelte van 5 gram, terwijl de mailsluiting gesteld is op Zondag 10 v.m.

Op de langs deze weg te verzenden brieven ware te vermelden: „Per Trans Pacific Service".

DE HEER EN MEVROUW

Van der Sar-Vuyk

geven met blijdschap kennis van de geboorte van hun zoon

ERIC ROLLO.

ST. ELIZABETHGASTHUIS. CURAÇAO, 14 SEPT. 1939.

PHILATELISTEN.

Men deelt ons mede dat op het K.L.M. kantoor nog enige enveloppen verkrijgbaar zijn die per eerste mail van Paramaribo naar Curaçao zijn mede genomen en welke van een speciaal stempel zijn voorzien.

De prijs is f 1.— per stuk.

DE WERKTIJDENREGELING VOOR WINKELPERSONEEL

Het voorlopig verslag van de Staten.

Aan het voorlopig verslag, dat de Staten [illegible] hebben op de „landsverordening tot regeling van de werktijden voor winkelpersoneel", ontlenen wij het volgende:

De leden, die vroeger hadden aangedrongen op het indienen van een ontwerp-werktijden regeling, speciaal van het winkelpersoneel, betuigden hun erkentelijkheid voor de spoedige aanbieding van het onderhavige ontwerp.

Enkele leden brachten naar voren, dat meer dan in de winkels, in kantoren,n, in het bijzondere in enkele, ten aanzien van de werktijden een mistoestand bestaat, waarom zij door aanvulling van het onderhavige ontwerp waar nodig — Zo zullen de maximum erkuren voor het kantoorpersoneel lager gesteld moeten worden — de regeling ook voor dat personeel zuden willen doen gelden. Doch ook tegen de zienswijze van andere leden, die ook de noodzakelijkheid van beperking der werkuren van dat personeel inzagen, dat het beter zou zijn voor het kantoorpersoneel een afzonderlijke regeling te maken, hadden zij geen bezwaar, mits maar de regeling daardoor niet langer op zich zal laten wachten.

In ieder geval — daar waren de vorige sprekers het ook over eens — moeten voor bepaalde bureaux, waar wegens de eigenaardigheid van het bedrijf, waarin gewerkt wordt, men op onregelmatige uren bezig moet zijn, als bij de sceepvaartbedrijven, uitzonderingsbepalingen gemaakt worden. Eigenaars, procuratiehouders enz. moeten natuurlijk steeds zolang kunnen blijven werken als zij wensen.

Te minder bezwaar zal tegen een regeling als de onderhavige voor het kantoorpersoneel bestaan — aldus werd door meerdere leden naar voren gebracht — war de bepaling van artikel 9 voorziet in gevallen, waarin wegens opeenhoping van werk of andere bijzondere omstandigheden extra gearbeid moet worden.

Hiermede waren enkele leden het echter niet eens. De ondervindnig in Nederland heeft geleerd, dat de Overheid niet gaarne overwerk-vergunningen geeft; het verkrijgen daarvan zeer moeilijk is.

Enkele leden achtten regeling der werktijden van het kantoorpersoneel niet nodig omdat huns inziens door direct tactvol contact van het Bestuur met de betrokken zaken de excessen zonder verordening kunnen worden weggenomen.

Enkele leden stelden de vraag of de Winkelsluitingsverordening bij de inwerkingtreding der onderhavige regeling niet zou kunnen vervallen, aangezien het doel, dat daarmede beoogd werd, dan op andere wijze zou worden bereikt, of zou dan althans — aldus een paar andere leden — het sluitingsuur niet weer op 8 uur kunnen worden gebracht, als voor kort?

Andere leden merkten naar aanleiding dezer vragen op, dat de winkelsluitingsverordening er ook op gericht was, ongewenste concurrentie, welke de winkels die zonder personeel zouden kunnen openblijven na bepaalde uren, die welke daartoe niet in staat zouden zijn, zouden kunnen aandoen, te voorkomen, waarom die verordening dan ook door verschillende winkeliers gewenst werd geacht. Waar men nu dor intrekking dier regeling of door het wederom brengen van het sluitingsuur op 8 uur weer in de mogelijkheid dier concurrentie zou vervallen, waren deze sprekers sterk tegen de ideeën der vorige.

Een bepaling, dat de stukken of registers ter voldoening aan deze verordening opgemaakt of gehouden, vrij zijn van zegel, werd gemist.

Bij de behandelingen van de artikelen van het ontwerp werden door de leden verschillende opmerkingen gemaakt. Bij artikel 2 lezen we dat over het algemeen — aldus werd door enkele leden opgemerkt — de toestand in Curaçao ten aanzien van de werktijden van het Winkelpersoneel zo is dat niet meer — eerder minder — dan tien uur per etmaal en dan 55 uur per week, wordt gewerkt, zodat met dit voorstel van beperking van arbeidstijd weinig sprake kan zijn.

Andere leden merkten hiertegenover op, dat, is het inderdaad waar, dat het ontwerp nog vrijwel niet verder gaat, dan de toestand momenteel is, de regeling toch een preventieve werking tegen misbruiken zal hebben, terwijl de meeste van deze sprekers de verwachting koesteren, dat later, als het publiek zich aan deze regeling zal hebben aangepast, verder zal worden gegaan. Immers achtten zij een werktijd van tien uur per etmaal voor het winkelpersoneel nog wel teveel.

Bij artikel 6 lezen we dat enkele leden de verplichte rusttijd van anderhalf uur onnodig lang vonden. Zij waren van mening, dat een uur rusttijd (schaftijd) voldoende moet worden geacht wat met de aflossing van personeel ook gemakkelijker zal uitkomen. Een dezer leden stelde voor de rusttijd te bepalen op minstens een uur.

Andere leden stelden daartegenover, dat het winkelpersoneel nu reeds een rusttijd heeft van anderhalf uur, zodat er huns inziens geen reden is om deze op een uur te bepalen. Buitendien is — aldus werd opgemerkt — een uur te kort om naar huis te gaan om te eten.

In ieder geval zal —aldus werd algemeen opgemerkt — wanneer zich in een winkel bijzondere omstandigheden voordoen, vergund kunnen worden, dat afgeweken wordt van deze bepaling.

Ook de bepaling dat de rusttijd na ten hoogste vijf uur arbeid moet worden genoten, ontmoet in de afdelingen bezwaren. Al dadelijk werd door enkele leden naar voren gebracht dat de rusttijden dan wel alle om en bij 12 uur zullen moeten vervallen, wat op sommige dagen, als de drukste tijd van elf tot drie is, niet te doen zou zijn. Men zou dan telkens een vergunning moeten vragen als bedoeld in art. 9 Hieraan zou tegemoet gekomen kunnen worden door een bepaling, dat, in uitzonderingsgevallen, waarin wegens drukte in de winkels door aanwezigheid van schepen met kopend publiek in de haven, het bezwaarlijk is de bepaling na te komen, het personeel en de winkels in gelegenheid gesteld zou moeten worden het een en ander te nuttigen, terwijl het dan een anderhalf uur eerder dan op het gewone uur, naar huis zou moeten mogen gaan, zoals in de praktijk reeds te doen gebruikelijk is.

Waarom de vorige sprekers zich verenigden met meerdere andere dat het beter zou zijn de winkeliers vrij te laten in de bepaling van het tijdstip van de schaftijd.

Aan de bepaling zitten immers nog moeilijkheden vast: een arbeider, die om 11 uur 's voormiddags naar huis is gegaan met rusttijd en om half een terugkomt, moet of half zes weer weg, terwijl de winkel pas om 6½ uur sluit. En de 11½ uur, gedurende welke een arbeider op Zaterdag en de andere in artikel 8 bedoelde dagen ten hoogste mag werken, kan hij nooit halen. Immers zal hij om 7 uur 's morgens beginnende te werken ,om 12 uur weer naar huis toe moeten. Om half twee dan weer beginnende, is het om half zeven weer rusttijd. En om 8 uur sluit de winkel.

Ten slotte werd men het te dezen aanzien omtrent de volgende redactie eens: „De arbeidstijd van een arbeider moet een maal per etmaal onderbroken worden door een onafgebroken rusttijd van (een uur, minstens een uur, ten minste anderhalf uur), welke tijd door den arbeider buiten de Winkel kan worden doorgebracht".

FILMBESPREKING.

„ROSA VAN WASHINGTON SQUARE" (Roxy).

Eigenlijk is de Spaanse titel „Mi Hombre" beter. Want het is de geschiedenis van een man, die financieel het ene gat met het andere stopt en ten slotte voor slechts vijf jaar de bajes ingaat. Maar goed beschouwd, is het óók een aaneenschakeling van liedjes en dansen, waarin Rosa de hoofdfiguur is.

Alles [illegible] niet al te buitengewone cocktail van revue- en dramatische film, die een niet al te diepzinnige, noch al te vrolijke avond kan bezorgen.

„SWEETHEARTS" (Cinelandia).

Het Journaal geeft ons deze week o.m. een kijk op de enorme versterkingen aan het Westfront, maar dan komt de film „Sweethearts", die ons voor een paar uurtjes alle oorlogszorgen doet vergeten. Het is een operette-film met aardige muziek en waarin Jeanette MacDonald en Nelson Eddy volop gelegenheid krijgen hun muzikale talenten te tonen.

In het begin vooral gaan blije, zonnige taferelen in een vlotte rij voorbij met aardige vondsten van den regisseur. Zo zien wij in 't begin Hollandse bloemenvelden, waarbij de molen en de Volendamse klederdracht niet ontbreken. De film geeft de geschiedenis van twee sterren, die in de opera roem op roem oogsten, terwijl de wederzijdse familie meer belang stelt in hun financiële successen, waardoor zij geen ogenblik rust hebben.

Hun zesde huwelijksverjaardag zullen zij dan eens rustig samen vieren, maar als dit weer mislukt, besluiten zij naar Hollywood te gaan.

Nu begint de intrigue van de opera: leiding, waardoor zelfs hun huwelijksgeluk in gevaar komt. Hoe alles ten slotte terecht komt, moet iedereen die van een muzikale amusementsfilm houdt, zelf in Cinelandia gaan zien.

DE DANKBAARHEID VAN EEN VOLK.

Volgens een besluit van de Turkse regering zal voor de onlangs gestorven eersten president van de Turkse republiek, Kemal Ataturk, een mausoleum opgericht worden op de sterrenwachtheuvel van Ankara. De kist met het gebalsemde lijk van Kemal Ataturk bevindt zich thans nog in het Nationale Museum. Op die manier wil het Turkse volk uiting geven aan de diepe dankbaarheid, die het gevoelt voor deze man, die erin slaagde Turkije in ongeveer twee decennia uit de sfeer van Oosterse indolentie op te heffen tot het pijl der moderne Westerse mogendheden. Tal van maatregelen trof hij op allerlei gebied in het belang van land en volk. Aan allerlei wantoestanden maakte hij energiek een einde. Scholen en ziekenhuizen werden opgericht; aan hygiënische maatregelen werd voor het eerst in de geschiedenis van dit land de nodige aandacht besteed. De bestrijding van ziekten, welke Turkije reeds eeuwen teisterden, werd met kracht ter hand genomen. Hij voerde een goed opgezette propaganda voor de volksgezondheid.

Zo kwamen hem bijvoorbeeld de tegen malaria gerichte voorschriften der Malaria Commissie van de Volkenbond goed te pas: als prophylaxis 400 milligram kinine per dag gedurende het malariaseizoen en voor de behandeling van malaria 1 gram tot 1,3 gram kinine per dag gedurende 5 tot 7 dagen. Deze Malaria Commissie legt in haar verslag, verschenen in 1938, op bladzijde 124 (Engelse editie), er de nadruk op, dat op grond van hare onschadelijkheid kinine geschikt is om verstrekt te worden door ongetrainde schikt personeel, zonder voortdurend toezicht, terwijl daarentegen dit toezicht noodzakelijk is bij het gebruik van synthetische middelen.

De resultaten bleven niet uit: Van een land ,dat in verval verkeerde, heeft Kemal Ataturk een jonge frisse natie gemaakt, die haar plaats onder de Europese en Aziatische mogendheden met ere bekleedt.

Valt het te verwonderen, dat het Turkse volk een gedenkteken op wil richten voor dezen man, aan wien het zoveel verschuldigd is, opdat ook het nageslacht zal weten, wat hij voor zijn land gedaan heeft?

Het mausoleum bij Ankara zal iets weerspiegelen van de dankbaarheid, die het Turkse volk voelt voor zijn gestorven president, Kemal Ataturk.

M. Ned. No. 229.

NAAR DE NIEUWE GEMEENSCHAP.

Wat gij op banderollen schrijft,
Het kan de geest verwinnen,
Maar wat Uw hart in liefde schrijft,
Dringt in de harten binnen
En blijft.

De mens van veertig jaar is verantwoordelijk voor zijn gelaatsuitdrukking.

Mensen, die alle tijd hebben, zijn dikwijls een zware plaag voor mensen, die geen tijd hebben.

Met het goede in het vooruitzicht verliest het zware van het ogenblik aan gewicht.

Aan alles wat er in het leven gebeurt, zijn steeds twee zijden. Aan ons is het de lichtende kant te ontdekken en daaraan onze grootste aandacht te schenken.

Het is beter van anderen te leren, dan hun de les te lezen.

Als alle gevels doorzichtig waren en alle harten open stonden, zou er minder afgunst zijn in de wereld.

BEKENDMAKING:

De Gouverneur van Curaçao maakt hierbij bekend, dat de Britsche Regeering de navolgende contrabandelijsten heeft uitgevaardigd:

I Absolute contraband.

ENGELSCHE TEKST.	NEDERLANDSCHE VERTALING.
A. All kinds of arms, amunition, explosives, chemicals or appliances suitable for use in chemical warfare, and machines for their manufacture or repair; component parts thereof; articles necessary or convenient for their use; materials or ingredients used in their manufacture; articles necessary or convenient for the production or use of such materials or ingredients.	A. Wapenen van welken aard ook, munitie, ontploffingsstoffen, chemicaliën of middelen geschikt voor aanwending in chemische oorlogvoering, en werktuigen voor vervaardiging of herstelling daarvan; de samenstellende deelen; artikelen benoodigd of geschikt voor het gebruik ervan; materialen of ingrediënten bij de vervaardiging daarvan te gebruiken; artikelen benoodigd of geschikt voor de aanmaak of voor het gebruik van zulke materialen en ingrediënten.
B. Fuel of all kinds; all contrivances for ,or means of, transportation on land, in the water or air, and machines used in their manufacture or repair; component parts thereof; instruments, articles, or animals necessary or convenient for their use; materials or ingredients used in their manufacture; articles necessary or convenient for the production or use of such materials or ingredients.	B. Oliën van welken aard ook; alle denkbare middelen voor vervoer te land, te water of in de lucht en werktuigen benoodigd voor hun vervaardiging of herstelling; de samenstellende deelen; instrumenten ,artikelen of dieren daartoe noodig of geschikt; materialen en ingrediënten bij hun vervaardiging benoodigd; artikelen noodig of geschikt voor de voortbrenging of het gebruik van zulke materialen of ingrediënten.
C. All means of communications, tools, implements, instruments, equipment, maps, pictures, papers and other articles, machines, or documents necessary or convenient for carrying on hostilly operations; articles necessary or convenient for their manufacture or use.	C. Alle middelen van verkeer, gereedschappen, toestellen, instrumenten, uitrustingsstukken, kaarten, teekeningen, papier en andere artikelen, machines of documenten benoodigd of geschikt om vijandelijke operaties te verrichten of door te zetten; artikelen benoodigd of geschikt voor hun vervaardiging of gebruik.
D. Coin, bullion, currency, evidences of debt; also metal, materials, dies, plates, machinery, or other articles necessary of convenient for their manufacture.	D. Muntstukken, ongemunt goud of zilver, gangbare munt, schuldbewijzen; ook metaal, materiaal, munt, stempels, platen, werktuigen of adere artikelen benoodigd of geschikt voor hun aamaak.

II Conditioneele Contrabande.

ENGELSCHE TEKST.	NEDERLANDSCHE VERTALING.
E. All kinds of food, foodstuffs, feed, forage, and clothing and articles and materials used in their production.	E. Voedsel van welken aard ook, voedingsstoffen, voor menselijk en dierlijk gebruik, en kleeding en artikelen en materialen voor hun voortbrenging benoodigd.

Opmerking:

Onder contrabande verstaat men die categorie goederen, welker beteekenis voor de versterking van de militaire macht van de belligerente, zoo belangrijk wordt geacht, dat ieder hunner gerechtigd is tot beslag of prijsverklaring, indien deze goederen, op weg naar den tegenstander, in zijn handen vallen.

Men verstaat:

onder absolute contrabande de goederen die uitsluitend voor oorlogsdoeleinden kunnen worden gebruikt;

onder conditioneele of relatieve contrabande: goederen die zoowel voor oorlogs- als voor voedingsdoeleinden kunnen worden gebezigd.

Is er niet genoeg leed in de wereld, waaraan wij niets veranderen kunnen, waar wij machteloos tegenover staan, dat wij er zo nodeloos door ons humeur zoveel leed — en leed van de ergste soort — moeten bijvoegen.

WERELD IN VOGELVLUCHT.

BERICHTEN UIT BUITENLAND.

Het Pauselijk blad de Osservatore Romano bevatte een hoofdartikel tegen de antikatholieke maatregelen in Duitsland van het sluiten der Kerken en het opheffen der Katholieke pers.

Een Belgisch schip werd door een Duitse onderzeeboot getorpedeerd.

Een Duitse vliegtuigbasis te Posen werd door de Polen vernietigd.

De Duitsers pogen in het Oosten de Polen in te sluiten in de driehoek der rivieren San, Buck en Weichsel.

Hiertegen wordt heftige weerstand geboden en zelfs slaagden de Polen erin door te breken en Lodz te heroveren.

Polen stuurt krachtige versterkingen om Lensberg en de Roumeense grenzen vrij te houden.

In het Westen is door Frankrijk thans 500 mijl op Duits gebied bezet. Het Franse offensief in het Saargebied gaat langzaam vooruit. Verschillende steden bij de Siegfried linie zijn geevacueerd.

Tussen Moskou en Japan is overeenkomst gemaakt om de schermutselingen om de grens van Mansjoeko te staken.

NEDERLAND.

Overgenomen uit de Beurs & Nieuwsb.

De regering heeft thans maatregelen getroffen om de gemobiliseerden op geregelde tijden verlof te kunnen geven. Tweemaal twee dagen zullen de betrokkenen per kalendermaand vrij krijgen. Voor marinepersoneel zal men naar de omstandigheden het toelaten drie dagen per drie weken vrij geven of zal men verloven verlenen van vier dagen per vier weken.

De Inspecteur Generaal van de scheepvaart heeft bekend gemaakt, dat langs de Noordzeekust, op de Waddenzee drijvende mijnen zijn aangetroffen.

De Stoomvaartmaatschappij Nederland heeft de passagiertarieven eerste en tweede klasse met 25% verhoogd en derde klasse met 16%. Ook de Hollandse Lloyd heeft de passageprijzen verhoogd in verband met de door de oorlogsomstandigheden verhoogde kosten.

Ook de K.L.M. heeft de tarieven op de Indië Route met vijftien procent verhoogd.

De tweede kamer nam zonder hoofdelijke stemming de wet inzake gebruik van vervoermiddelen aan. De Heren Duymaer, Posthuma en Joekes drongen op de mogelijkheid van schadeloosstelling aan, waartegen de minister zich echter verzette. De wet zal naar billijkheid worden toegepast. Spr. wees er op, dat in deze buitengewone tijden wel door enkelen schade geleden wordt doordat men gebruik moet maken van middelen, zonder dat men daarvoor redelijke vergoeding geeft.

De Noordzee blijkt thans een uiterst gevaarlijk gebied te zijn geworden door de vele mijnen, die voor de uitoefening van het zeevisserijbedrijf funest zijn. De havens van Scheveningen en van IJmuiden liggen dan ook vol met visserschepen, die niet meer durven uitvaren. Het gevolg hiervan zal wel zijn, dat duizenden visserlui zonder werk komen.

Als 't kleed ons past, is het versleten;
Als men het boek kent, is het uit.
Als men het leven komt te weten,
Dan valt het scherm dat alles sluit.

BOEKBESPREKINGEN.

ZONNEWIJZER 1940

De almanak voor het Katholieke gezin verschijnt binnenkort weer!

Bij de Uitgeverij Het Spectrum te Uertcht verschijnt in October a.s. voor de tweede maal de ZONNEWIJZER, een almanak voor het Katholieke gezin.

Ook ditmaal heeft het boek weer een omvang van 416 bladzijden, en is het gebonden in een vier-kleurige prachtband. Het zal enkele honderden zwarte illustraties bevatten en acht gekleurde reproducties naar schilderijen van den Maastrichtsen meester Henri Jonas.

De traditie getrouw werden ook ditmaal geen reeds elders verschenen bijdragen opgenomen, terwijl aan de verzorging méér nog dan bij de eerste jaargang reeds het geval was, alle zorgen werden besteed.

Op de lijst van medewerkers treft men wederom de meest vooraanstaande letterkundigen, essayisten, illustratoren en musici aan, als bijvoorbeeld: Willem ten Berge, C. Boudens—van Heel, Walter Breedveld, Ernest Claes, Vincent Cleerdin, A. Diepenbrock pr., Kees Galeslot, Paul Haimon, Ernest van der Hallen, Mgr. Prof. Dr. J. Hoogveld, Albert de Klerk, Dr. H. H. Knippenberg, Marie Koenen, Henk Kuitenbrouwer, Albert Kuyle, Prof. Dr. Will. Lampen O.F.M., Drs. Th. Luyckx, Irma Meyer, J. Mul, Jozef Muls, C. Nypels, Jos. Panhuysen, Max. Prick van Wely, J. Scheerder O. S. Cr., Gabriël Smit, Herman Strategier, Dr. Rich. Teunissen, Felix Timmermans, Frank Valckenier, Anton van de Velde, Bernard Verhoeven, P. van Vogelpoel.

De illustratieve arbeid werd ditmaal toevertrouwd aan Gerard Huysser, Henri Jonas, M. Koolwijk, Frans Mertens, Ries Mulder, Joep Nicolas, Andriaan v.d. Plas, Lambert Simon, Cuno van den Steene, Karel Thole, Felix Timmermans.

In zijn geheel genomen zal de almanak wederom een voorbeeld zijn van typographische verzorging, en een waar getuigenis van hedentijdse katholieke Dietse kultuur.

Bij het verschijnen van dit boek hopen we er op terug te komen; intussen wordt ook deze Zonnewijzer weer tegen een zodanig lage prijs beschikbaar gesteld, dat ieder zich dit werk zal kunnen aanschaffen.

Verkrijgbaar bij de Boekhandel „St. Augustinus" St. Thomas College.

DE KATHOLIEKE KERK

Kerkelijk recht en wetgeving.

In de serie DE KATHOLIEKE KERK, in pdracht van het Katholiek Comité van Actie Voor God door de Uitgeverij Het Spectrum te Utrecht uitgegeven, zag onlangs het licht deel 17, onder de titel Kerkelijk Recht en Wetgeving. Prof. Dr. L. Bender O.P. die dit deel schreef en dit onderwerp blijkbaar volkomen beheerst, beschikt over een vlotte pen.

Zelfs een schijnbaar zo weinig boeiende materie als kerkelijk recht en wetgeving weet hij op zo een levendige wijze te behandelen, dat ook juridisch niet-geschoolden de studie van Dr. Bender met veel genoegen zullen lezen. En met vrucht.

Kennis van- en inzicht in vraagstukken en vragen, die met het kerkelijk recht en wetgeving, het zij van verre of van dichtbij, iets te maken hebben, is bedroevend gering, niet alleen bij andersdenkenden, maar óók bij Katholieken. Het zou onmogelijk en nutteloos zijn, alles te behandelen, wat er in het kerkelijk recht voorkomt. Dat is en kón ook niet de bedoeling zijn van den schrijver. Zijn opzet en bedoeling waren echter, den lezer in te lichten over dingen, die hij kan begrijpen en waarvan de kennis voor hem nuttig is. En in deze opzet is Dr. Bender meer dan geslaagd. We hopen dat dit deel ook en vóóral door deskundigen van het burgerlijk recht zal gelezen worden.

Verkrijgbaar bij de Boekhandel „St. Augustinus" St. Thomas College.

LUCHTVAART POEZIE.

De opening van de geregelde K.L.M. dienst van Curaçao naar Suriname, gaf een inwoner van Paramaribo aanleiding een dichterlijke ontboezeming in het Surinaamse Blad „De West" te plaatsen, welke wij hierbij in haar geheel overnemen.

5 SEPTEMBER 1939.

Aankomst van de Meeuw, het eerste vliegtuig van de wekelijkse dienst Curaçao — Trinidad — Suriname.

„Zij vliegen met hun voog'lenschaar
Van poolgebied tot evenaar,
Zij maken met hun hemelvloot
De wereld klein en Holland groot."

Piloten van de K.L.M.,
Zoo sprak U toe een dichtersstem
Staat toe, dat nu op dezen dag
Hier ook de mijne klinken mag.
Gij, die steeds nieuwe wegen zocht
En ze doorkliefde tocht na tocht,
Nog is het luchtruim u te nauw:
Thans Suriname — Curaçao!
Twee stukken Nederlandsch gebied,
Die men door U verbonden ziet
Zo zet gij trouw en ongestoord
Uw eens begonnen arbeid voort.

Geen welkomstfeest wordt nu bereid,
Daarvoor is nu te bang de tijd.
Europa brand en Nederland
Wordt weer bedreigd aan allen kant,
Maar als voorheen ook nu paraat
Het midden in de branding staat
Geen feest dus, maar in ons gemoed
Wordt gij met groote vreugd begroet,
Gij, die naar bloedverwant en kind
Den weg in groote snelheid vindt.
Zoo wordt voor velen 't leed verzacht,
Dat door het scheiden werd gebracht,
Zóó, in een tijd van nood en druk
Brengt gij, piloten, nog gelùk.—

Over den wijden Oceaan
Zult gij in lutt'le uren gaan,
Dit week aan week. Moog' elke vaart
Voor U met voorspoed zijn gepaard.
En moge deze nieuwe lijn
Broot-Nederland ten zegen zijn!

SONJA.

EMMASTAD.

SPORTCLUB „ASIENTO".

Hockey.

Door hun 1—0 overwinning op de „Witten" Donderdag j.l. consolideerden de „Roden" hun positie en traden met een ruim overwicht als overwinnaars te voorschijn uit de serie van acht wedstrijden welke tussen het „Rode" het „Witte" front gestreden is.

Om dit heuglijk feit te vieren worden alle hockey speelsters en -spelers zonder uitzondering, zowel de „Roden" als de „Witten", uitgenodigd a.s. Maandag, 18 September, om kwart over vijf n.m. in de Club te komen. Er zal dan tevens gelegenheid zijn afscheid te nemen van onzen eminenten speler Geudeker, die ons eiland voor goed gaat verlaten.

Geen enkele actieve hockey-enthousiast ontbreke Maandag op het appèl.

De Commissie.

Voetbal.

Zondag 17 September a.s. competitiewedstrijd

ASIENTO I — HERCULES I

Opstelling „Asiento":

Nieuwkerk
v. Tongerloo Opschoor
Rigaud de Wolf Goedhart
Robbers Dussel Kwon Oostlander de Jong

Reserves: Houting, de Nieuwe, Teunisse.

Morgen (Zaterdag) zal van 8 tot 11.30 uur v.m. de badwaterleiding op Negropont en de fabriek zijn afgesloten.

MAILSLUITING.

Zaterdag a.s. gelegenheid tot verzending van mail per s.s. „ROTTERDAM", aankomst in New York 22 September.

Mailsluiting gele bus Dam Negropont 1.30 n.m. Postkantoor Willemstad 3 uur.

TE KOOP GEVRAAGD:

Kinderledikantje
commode
eventueel ook kinderbadje.
Emmastad 113-B.

SPORT - RUBRIEK

Officiële Mededelingen van „De Curaçaose Voetbalbond".

COMPETITIE — PROGRAMMA.

MUNDO NOBO.

24 September 1939:	A-klasse	Jong Holland 1 — Transvaal 1 (Visser)	
24 September 1939:	B-klasse	Willemstad — D.C.C. (H. Nevel)	*
1 October 1939:	A-klasse	S.U.B.T. 1 — Feyenoord 1 (P. Tuin)	
1 October 1939:	Res.A-klasse	R.C.C. 2 — Transvaal 2 (L. Casper)	*
1 October 1939:	Juniores	Jong-Holland — Hercules (Ercol)	%
8 October 1939		PUNDA — OTRABANDA (O. Corsica)	
15 October 1939:	A-klasse	Jong-Holland 1 — R.C.C. 1 (Visser)	
15 October 1939:	B-klasse	Jong-Curaçao — Arsenal (H. Rog)	*
15 October 1939:	Juniores	S.U.B.T. — Volcania (I. Dania)	%
22 October 1939:	A-klasse	Hercules 1 — Volharding 1 (Jesurun)	
22 October 1939:	Res.A-klasse	Jong-Holland 2 — Atletico 2 (B. L. Dijk)	*
29 October 1939:	A-klasse	S.U.B.T. 1 — Atletico 1 (Visser)	
29 October 1939:	Res.A-klasse	Jong-Holland 2 — Hercules 2 (H. Rog)	*

RIO CANARIO.

17 September 1939:	A-klasse	Asiento 1 — Hercules 1 P. Tuin)	
24 September 1939:	A-klasse	Volharding 1 — Feyenoord 1 (Tuin)	
24 September 1939:	Res.A-klasse	Atletico 2 — R.C.C. 2 (B. L. Dijk)	*
1 October 1939:	A-klasse	Asiento 1 — Atletico 1 (Jesurun)	
1 October 1939:	Res.A-klasse	Hercules 2 — Volharding 2 (B. L. Dijk)	*
15 October 1939:	A-klasse	Hollandia 1 — Transvaal 1 (P. Tuin)	
15 October 1939:	Res.A-klasse	Atletico 2 — Feyenoord 2 (B. L. Dijk)	*
22 October 1939:	A-klasse	Asiento 1 — Feyenoord 1 (Visser)	
22 October 1939:	B-klasse	D.C.C. — Arsenal (H. Rog)	*
29 October 1939:	A-klasse	Hollandia 1 — Volharding 1 (P. Tuin)	
29 October 1939:	B-klasse	Willemstad — Volcania (H. Nevel)	*

SCHERPENHEUVEL

24 September 1939:	Res.A-klasse	Scherpenheuvel 2 — S.U.B.T. 2 (Ercol)	
1 October 1939:	Res.A-klasse	Jong-Holland 2 — Scherpenheuvel 2 (H. Rog)	
8 October 1939:	Juniores	Scherpenheuvel — Tropiales (Ercol)	%
15 October 1939:	Res.A-klasse	Scherpenheuvel 2 — Volharding 2 (Ercol)	
22 October 1939:	A-klasse	Scherpenheuvel 1 — R.C.C. 1 (L. Casper)	
22 October 1939:	Juniores	Scherpenheuvel — Hercules (I. Dania)	%
29 October 1939:	Res.A-klasse	Feyenoord 2 — Transvaal 2 (B. L. Dijk)	

De met % aangegeven wedstrijden beginnen om 9 uur v.m.
De met * aangegeven wedstrijden beginnen om 2.30 uur .m. precies.
De andere wedstrijden beginnen om 4 uur n.m. precies.
DUUR VAN ALLE WEDSTRIJDEN 2 × 40 minuten.

Met het oog op de vroeg invallende duisternis worden de verenigingen vriendelijk verzocht op tijd aanwezig te zijn.

Heren Scheidsrechters worden verzocht tijdig de competitieleider te berichten, ingeval zij verhinderd zijn. Adres competitieleider: E. Palm, Langestraat 78,

Met ingang van 16 September 1939 zal de heer E. R. R. Palm optreden als 2de Secretaris (in- en afschrijving van leden, elftalopgaven, wedstrijd- en ruilformulieren). Adres: Langestraat 78, Otrabanda.

De vereniging ATLANTICO is geschorst voor verdere deelneming aan de competitie B-KLASSE.

HET BESTUUR.

R. K. KERKEN.

Parochiekerk Otrobanda:

4.45 v.m. H. Mis.
7 v.m. H. Mis (Kindermis)
8.30 v.m. Hoogmis met Holl. Preek.
7 n.m. Lof

Iedere Woensdagavond 7 uur Jongenscongregatie met Holl. Preek.

Parochiekerk Pietermaai:

4.30 v.m. H. Mis.
6 v.m. H. Mis.
7.30 v.m. H. Mis. (kindermis, niet voor volwassenen)
8.30 v.m Hoogmis.
6.30 n.m. Lof.

Iedere Woensdagavond 7 uur Jongenscongregatie.

Parochiekerk San Mateo:

4.45 v.m. H. Mis.
6.30 H. Mis
7.45 Kindermis
9 v.m. Hoogmis.
7 n.m. Lof.

Iedere Woensdagavond 7 uur Jongenscongregatie met Holl. Preek.

Parochiekerk Groot Kwartier.

5 uur Vroegmis.
7 uur Kindermis.
8.15 uur Hoogmis.
6.30 uur Lof.

In de week dagelijks de H. Mis om 6.30 uur.

In alle kerken gelegenheid tot Biechten: iedere Zaterdag van 4 tot 8 uur n.m.; en daags voor iedere grote feestdag.

HET OFFICIEEL ORGAAN „LUCHTGEVAAR" VAN DE CURAÇAOSE VERENIGING VOOR LUCHTBESCHERMING IS VERKRIJGBAAR IN DE KIOSK OP HET BRIONPLEIN TEGEN f 0.15 PER STUK.

Kom aan mijn hart, mijn kind, mijn lang-verbeide
Ben je eindelijk daar? Wat heb ik je verwacht!
'k Heb jaren naar je stem, je groet gesmacht,
En maar gehoopt, wat and'ren van je zeiden.

En daag'lijks ging ik uit en staarde in 't wijde,
En luisterde of de wind mij niet je klacht,
Het schuwe schuif'len van je stappen bracht......
Alleen keerde ik weer, en bad en schreide.

O 't ziel Je oog is dof van veel geween
Je voet ontveld op harde weg, je hoofd
Werd ziek bij vurige lucht van zonden.

Hier aan mijn hart! 't Heeft heil voor alle wonden
't Heeft medicijn, die alle smarten dooft!......
Mijn arm dwaas Kind!...... Ga nu toch nooit meer heen!